

DEKLARACIJA
Međunarodne sindikalne konferencije
“GLAS ZA INTEGRACIJU ZAPADNOG BALKANA”

Pred samit EU i Zapadnog Balkana, koji će biti održan u Sofiji 17.maja 2018. godine, pod pokroviteljstvom bugarskog predsedavanja Savetom Evrope i, očekujući da EU potvrdi posvećenost evropskim integracijama svojih partnera iz država Zapadnog Balkana i još jednom naglasi da region pripada evropskoj porodici:

- mi, sindikalni savezi, članovi **Regionalnog sindikalnog saveta Solidarnost** i to: Savez samostalnih sindikata Srbije, Savez slobodnih sindikata Slovenije, Savez samostalnih sindikata Hrvatske, Savez sindikata Republike Srpske, Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, Ujedinjeni granski sindikati NEZAVISNOST, Savez sindikata Crne Gore, Unija slobodnih sindikata Crne Gore, Savez sindikata Makedonije i Konfederacija slobodnih sindikata Makedonije,

- **zajedno sa**: Savezom nezavisnih sindikata Kosova, Savezom nezavisnih sindikata Albanije, Nacionalnim savezom nezavisnih sindikata Albanije, Nacionalnom sindikalnom konfederacijom Kartel Alfa, Konfederacijom nezavisnih sindikata Bugarske i Konfederacijom rada “Podkrepa”

- **u koordinaciji sa** Evropskom konfederacijom sindikata pozdravljamo to što je integracija zemalja Zapadnog Balkana jedan od prioriteta Evropske unije, i na konferenciji “Glas za integraciju Zapadnog Balkana”, održanoj u Sofiji, 9.maja 2018. godine, donosimo:

Deklaraciju
o novoj radno-socijalnoj dimenziji
procesa Evropskih integracija Zapadnog Balkana

Polazeći od činjenice da socijalni partneri, kao bitan društveni faktor, na nacionalnom nivou moraju biti istinski uključeni u celokupan proces Evropskih integracija, pozivamo na jačanje kapaciteta socijalnih partnera, i to pružanjem tehničke podrške, kao i transparentnog uključivanja u procese EU integracija, naročito kroz pružanje detaljnih i blagovremenih informacija tokom procesa pristupanja. Takođe, verujemo da su ekonomska pomoć i olakšavanje pristupa evropskim izvorima finansiranja (EU Komisija, Evropska investiciona banka i Evropska banka za obnovu i razvoj) socijalnim partnerima sa Zapadnog Balkana vrlo važni za formiranje funkcionalnog i održivog socijalnog dijaloga. Smatramo da zakoni, koji su predmet reformskih procesa tokom pristupanja EU, ne bi smeli

da dospeju pred vladu i parlament, a da prethodno nisu temeljno razmotreni pred socijalno-ekonomskim savetima. Takvi zakoni moraju da se donose u redovnom postupku, a ne po hitnoj proceduri, a ako se pojavi potreba hitnog donošenja, to ne sme isključivati učešće socijalnih partnera. Insistiramo da Evropski stub socijalnih prava, u svih njegovih 20 prioriternih oblasti, bude u osnovi procesa usklađivanja sa zakonodavstvom EU.

Pozivamo nadležne evropske institucije da, u daljem procesu EU integracija, podsećaju vlade država u regionu da, pri uvođenju pravnih tekovina EU iz oblasti radno-socijalnog prava, ne donose odluke koje će predstavljati samo „blanko“ ispunjavanje minimalnih standarda propisanih preporukama, već da, gde god je to moguće, u saradnji sa socijalnim partnerima uspostave i primene više standarde poštovanja radnih prava.

U nastavku procesa Evropskih integracija neophodno je obezbediti da svi dokumenti koji se odnose na pregovore o pristupanju, pre svega analitički izveštaji i prevod pravnih tekovina EU, budu dostupni, kao i da se kriterijumi za otvaranje i zatvaranje poglavlja objave na stranicama Delegacija Evropske unije u zemljama regiona. Socijalni partneri bi trebalo da aktivno učestvuju u svim stručnim i radnim grupama za pripremu pregovora po pojedinim poglavljima, kao i na svim sastancima užih pregovaračkih grupa, kad god se radi o pitanjima koja su u nadležnosti socijalno-ekonomskih saveta. U tom slučaju, bilo bi izuzetno korisno da Evropski ekonomski i socijalni savet i Evropska konfederacija sindikata, stečena iskustva u radu 13 Mešovitih savetodavnih komiteta stave na raspolaganje zemljama kandidatima u procesu pristupanja.

Prilikom usklađivanja domaćeg zakonodavstva za zakonima EU neophodno je analizirati i sve moguće negativne socijalne posledice zakonodavnih promena, naročito one koje se odnose na ugrožene kategorije stanovništva i na prava radnika, sisteme socijalne zaštite, socijalni dijalog i industrijske odnose. U kontekstu toga, socijalne partnere treba uključiti u izradu pravnog okvira i mera za izgradnju kapaciteta, čiji je cilj podrška daljem ujednačavanju uslova rada i socijalnom uključivanju, kao i unapređenje efikasnog tripartitnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja.

Pružajući podršku kampanji Evropske konfederacije sindikata za povećanje plata i inicijativi "Alijansa za uzlaznu konvergenciju plata", naglašavamo da ovaj proces treba ostvarivati kako u preduzećima, tako i unutar država u regionu i u okviru EU. Sve multinacionalne kompanije, bez obzira gde im se nalaze filijale, moraju poštovati princip "za jednaki rad – jednaka plata"

Pozivamo EU da u neposrednoj saradnji sa socijalnim partnerima razvije mehanizme prepristupnih fondova kojima bi se omogućilo direktno učešće socijalnih partnera u oblastima bitnim za društveni razvoj, pre svega u obrazovanju. Zahtevamo i aktivnije uključivanje sindikata u ekonomske reforme i reforme tržišta rada, naročito onda kada se radi o programima koji se spovode kako bi se na tržištu rada smanjili raskorak u ponudi i potražnji radne snage i visok nivo nezaposlenosti.

Očekujemo da će "Plan povezivanja" (u oblasti saobraćaja, komunikacija, energetike, obrazovanja i digitalizacije) stvoriti funkcionalne i u potpunosti integrisane infrastrukturne mreže, kako na Zapadnom Balkanu, tako i između tog regiona i Evropske unije.

Pošto se radi o privlačenju ogromnih investicija i mogućnosti otvaranja mnogih radnih mesta, nastojimo na tome da "Plan povezivanja" bude usaglašen sa socijalnim partnerima u regionu i po zemljama.

Isto tako, socijalni partneri treba aktivno da učestvuju u definisanju znanja neophodnih za obavljanje novih poslova, boljem planiranju i povezivanju politika u oblasti obrazovanja, obuke i zapošljavanja, koje su odgovor na digitalizaciju i Industriju 4.0 u regionu. Smatramo da u procesu pristupanja, nove tehnologije i inovacije treba podržati snažnim ekonomskim i finansijskim politikama, kao i pravednim poreskim sistemima koji u dovoljnoj meri finansiraju socijalnu sigurnost.

Potrebno je obezbediti sve garancije kako bi se u zemljama EU rad radnika-migranata iz regiona obavljao pod uslovima koji važe za tamošnje radnike.

U procesu reformi pravosuđa nadležni organi u državama regiona trebalo bi da se pobrinu za ubrzanje radnih sporova i, gde god je to moguće, formiranje posebnih sudskih veća nadležnih za radno-pravnu materiju.

U Sofiji, 9. maja 2018. godine